



# Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,  
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, <https://www.finarbitr.cz>

**Navrhovatel**



**Zástupce**



**Instituce**

ESSOX s.r.o.  
IČO 267 64 652  
F. A. Gerstnera č. ev. 52  
České Budějovice 7  
37001 České Budějovice

**Č. j. FA/SR/SU/1755/2016 - 11**

Praha 16. 5. 2018

## Nález

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 17. 10. 2016 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci, vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o vrácení smluvních úroků a ostatních poplatků zaplaceným v souvislosti se smlouvou o úvěru č. ■, kterou Navrhovatel a Instituce uzavřeli dne 1. 2. 2012, spolu s úroky z prodlení z této částky, takto:

- I. **Návrh se v části, ve které se navrhovatel, ■, domáhá po instituci, ESSOX s. r. o., IČO 26764652, se sídlem F. A. Gerstnera č. ev. 52, 370 01 České Budějovice, zaplacení částky ve výši 2.085,23 Kč s úrokem z prodlení z částky 2.085,23 Kč ve výši 8,05 % p. a. ode dne 20. 10. 2016 do zaplacení, podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.**
- II. **Řízení se v části, ve které se navrhovatel, ■, domáhá po instituci ESSOX s. r. o. vrácení částky ve výši 4.041,77 Kč s úrokem z prodlení z částky 4.041,77 Kč ve výši 8,05 % p. a. ode dne 20. 10. 2016 do zaplacení, podle § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu zastavuje.**

### Odůvodnění:

#### 1. Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Navrhovatel se domáhá vrácení úroků a ostatních poplatků, které zaplatil Instituci v souvislosti se smlouvou o úvěru, kterou s Institucí uzavřel, včetně úroků z prodlení, protože Instituce neposoudila jeho úvěruschopnost s odbornou péčí a smlouva o úvěru je proto neplatná.

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel a Instituce uzavřeli dne 1. 2. 2012 smlouvu o úvěru č. ■, na základě které se Instituce zavázala poskytnout Navrhovateli částku ve výši 22.495 Kč a Navrhovatel se zavázal tyto finanční prostředky vrátit spolu s úroky ve 48 měsíčních splátkách po 645 Kč (dále jen „Smlouva o úvěru“).

Smlouva o úvěru je smlouvou o úvěru ve smyslu § 497 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“), resp. ve znění účinném ke dni jejího uzavření.

Smlouva o úvěru je současně smlouvou o spotřebitelském úvěru ve smyslu zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění účinném do



24. 2. 2013 (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), resp. ve znění účinném ke dni uzavření Smlouvy o úvěru, protože ji uzavřel spotřebitel a podnikatel a jejím předmětem je úvěr, který není vyloučen z režimu zákona o spotřebitelském úvěru ve smyslu § 2 tohoto zákona.

Finanční arbitr považuje Navrhovatele za spotřebitele ve smyslu § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, protože nezjistil, že by Navrhovatel ve smluvním vztahu s Institucí nevystupoval jako fyzická osoba, která nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti, jak definují spotřebitele hmotněprávní předpisy.

Z veřejného seznamu živnostenského rejstříku finanční arbitr zjistil, že Instituce byla ke dni 1. 2. 2012 držitelem živnostenského oprávnění k provozování vázané živnosti „*poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru*“, na jehož základě byla při splnění dalších podmínek v souladu se zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, oprávněna v době uzavření Smlouvy o úvěru poskytovat a zprostředkovávat spotřebitelské úvěry. Instituce je tedy institucí ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi.

Finanční arbitr je příslušný k rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí, protože se jedná o spor mezi spotřebitelem a věřitelem při poskytování spotřebitelského úvěru podle § 1 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 3 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dána pravomoc českého soudu.

### 3. Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel tvrdí, že dne 1. 5. 2012 Institucí uzavřeli Smlouvu o úvěru, na základě které mu Instituce poskytla úvěr ve výši 22.495 Kč. Navrhovatel tvrdí, že úvěr ze Smlouvy o úvěru předčasně splatil.

Navrhovatel namítá, že Smlouva o úvěru je neplatná, protože Instituce neposoudila před jejím uzavřením smlouvy jeho úvěruschopnost s odbornou péčí, když řádně a dostatečně neověřila informace o jeho příjmech a výdajích, které od něho získala.

Navrhovatel tvrdí, že před uzavřením Smlouvy o úvěru sdělil Instituci toliko údaje o svých příjmech a výdajích, které jsou uvedené ve Smlouvě o úvěru, a že Instituce po něm nepožadovala, aby pravdivost a úplnost deklarovaných údajů doložil. Navrhovatel v této souvislosti odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 1 As 30/2015, a ze dne 30. 9. 2009, č. j. 1 Afs 94/2009 – 56, a na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 32 Odo 1726/2006 a ze dne 22. 4. 2009, sp. zn. 32 Cdo 241/2009, která podrobně vykládají pojem odborné péče profesionála.

K námitce promlčení, kterou vnesla Instituce, Navrhovatel argumentuje, že jeho nárok není promlčený, protože Smlouvu o úvěru uzavřel v postavení spotřebitele, a proto na ni nelze použít judikaturu, která dovozuje, že v případě smlouvy o úvěru se nárok na bezdůvodné obohacení promlčuje ve čtyřleté promlčecí lhůtě podle obchodního zákoníku.

Navrhovatel potvrzuje, že v souvislosti se Smlouvou o úvěru zaplatil Instituci finanční prostředky v celkové výši 28.622 Kč.

### 5. Tvrzení Instituce

Instituce potvrzuje, že s Navrhovatelem uzavřela Smlouvu o úvěru a že v souvislosti se Smlouvou o úvěru přijala od Navrhovatele finanční prostředky v celkové výši 28.622 Kč.



Instituce tvrdí, že před uzavřením Smlouvy o úvěru posoudila úvěruschopnost Navrhovatele, když zohlednila údaje o příjmech a výdajích Navrhovatele obsažené ve Smlouvě o úvěru. Instituce argumentuje, že pokud jde o ověřování údajů o příjmech Navrhovatele uvedených ve Smlouvě o úvěru, ohledně „příjmu, profese a lokality výkonu práce provedla ověření prostřednictvím dostupných informací jak v rámci finanční skupiny tak svých vlastních“, kdy ověřila, že „jak v rámci deklarované profese (kvalifikovaný dělník), tak v rámci deklarovaného zaměstnavatele se jedná o příjem, který je zaměstnanci dosahován“, připouští však, že „neověřovala výši měsíčního příjmu tak, že by od klienta žádala předložit potvrzení o příjmu apod.“, a to „s ohledem na relativně nižší výši úvěru (22 495,- Kč) a současně výši měsíční splátky (645,- Kč)“.

Pokud jde o ověřování údajů o výdajích Navrhovatele, Instituce tvrdí, že „ověřila údaje klienta zejm. v těchto registrech: Solus, insolvenční rejstřík, interní/skupinový black list, neplatné OP apod.“, kdy „výsledek prověřování byl zcela bez negativního záznamu“, což dokládá dokumentem označeným jako „záznamy dotazů z registrů – SOLUS, interní list, list KB, C4M – interní databáze Komerční banky a.s. sloužící k posouzení úvěrového rizika klientů Skupiny Komerční banky“.

Instituce tvrdí, že co se týče výdajů Navrhovatele a členů jeho domácnosti na spotřebu, „počítala s částkou vycházející z kalkulačky životního minima pro 4 osoby, když takto kalkulované výdaje násobně přesahují výdaje deklarované klientem“, a že přestože Navrhovatel ve Smlouvě o úvěru uvedl, že jeho výdaje na bydlení jsou „nulové“, Instituce „hodnotila výdaje na bydlení obecně a použila pro výpočet disponibilního příjmu významně vyšší hodnotu vzešlou ze zkušenosti Společnosti/skupiny KB“.

Instituce tvrdí, že po odečtení shora uvedeným způsobem zjištěných výdajů Navrhovatele od částky jeho deklarovaných příjmů vyšla Instituci „ disponibilní částka mezi 17.000,- Kč až 18.000,-Kč“, a že výše měsíční splátky úvěru 645 Kč tedy „byla ve vztahu k provedenému posouzení úvěruschopnosti kvalifikována jako částka, kterou může navrhovatel bez obtíží splácet, ale současně nedojde k žádným negativním, zejm. ekonomickým, ani sociálním dopadům“.

Instituce odkazuje, že Navrhovatel „řádě splácel celkem 22 měsíčních splátek a ani po celou tuto dobu nebyla žádná pochybnost o tom, že by navrhovatel od počátku neměl z jakéhokoliv důvodu dostát svým finančním závazkům“.

Instituce současně vznesla námitku promlčení uplatněného nároku Navrhovatele.

## 6. Jednání o smíru

Finanční arbitr v souladu s § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi vyzval účastníky řízení ke smírnému vyřešení sporu.

Instituce dne 22. 2. 2018, č. j. FA/SR/SU/1755/2016 – 3, navrhla smírné řešení sporu spočívající ve vyplacení Navrhovateli částek 3.802 Kč jako smluvních úroků ze Smlouvy o úvěru zaplacených Navrhovatelem po 17. 10. 2012, 240 Kč jako poplatků vyúčtovaných Navrhovateli v souvislosti se Smlouvou o úvěru a úroků z prodlení z částek 3.802 Kč a 240 Kč ode dne 20. 10. 2016 do zaplacení.

Navrhovatel dne 10. 3. 2018, č. j. FA/SR/SU/1755/2016 – 6, vyjádřil s návrhem Instituce na smírné řešení sporu nesouhlas.

Dne 28. 3. 2018, č. j. FA/SR/SU/1755/2016 – 7, Instituce finančnímu arbitrovi předložila Doklad o zaplacení částky 4.510 Kč, podle kterého Instituce zaslala Navrhovateli částku ve výši 4.510 Kč, sestávající ze smluvních úroků a z poplatků zaplacených Navrhovatelem v souvislosti se Smlouvou o úvěru po 17. 10. 2012 v celkové částce 4.042 Kč a z úroků



z prodlení z této částky za období ode dne 20. 10. 2016 do 29. 3. 2018 ve výši 468 Kč. Dne 11. 4. 2018, č. j. FA/SR/SU/1755/2016 – 10, Instituce předložením Dodejky doložila, že Navrhovatel částku 4.510 Kč převzal.

Navrhovatel návrh na zahájení řízení před finančním arbitrem nevzal zpět.

Smírného řešení se mezi stranami sporu před vydáním tohoto rozhodnutí finančnímu arbitrovi nepodařilo dosáhnout.

## 7. Právní posouzení

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 a 3 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady.

Finanční arbitr při rozhodování aplikuje rozhodné psané právo, posuzuje všechny shromážděné podklady samostatně i ve vzájemné souvislosti s přihlédnutím k předmětu projednávaného sporu. Finanční arbitr se tam, kde je to možné, opírá a odvolává na relevantní ustálenou judikaturu obecných soudů nebo Ústavního soudu. Finanční arbitr tak činí proto, aby jeho rozhodnutí bylo věcně a právně správné a přesvědčivé pro obě strany sporu, a zároveň i pro soud, který bude případně na základě žaloby kterékoli strany sporu rozhodnutí finančního arbitra přezkoumávat, rozhodnutí finančního arbitra jako správné potvrdil a žalobu proti němu zamítl.

Předmětem sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je tedy posouzení nároku Navrhovatele na vydání bezdůvodného obohacení sestávajícího z uhrazených smluvních úroků a jiných poplatků na základě Smlouvy o úvěru spolu s úroky z prodlení z bezdůvodného obohacení v zákonné výši, protože Smlouva o úvěru je neplatná pro porušení povinnosti Instituce posoudit úvěruschopnost Navrhovatele s odbornou péčí.

### 7.1. *Skutková zjištění*

Ze shodných tvrzení stran sporu a v řízení shromážděných podkladů má finanční arbitr za prokázané, že

- a) Instituce a Navrhovatel uzavřeli Smlouvu o úvěru;
- b) ve Smlouvě o úvěru se Instituce zavázala poskytnout Navrhovateli úvěr ve výši 22.495 Kč, a Navrhovatel se zavázal vrátit poskytnuté finanční prostředky společně s úroky pravidelnými 48 měsíčními splátkami ve výši 645 Kč;
- c) Navrhovatel v souvislosti se Smlouvou o úvěru poukázal na bankovní účet Instituce celkem 28.622 Kč, a sice
  - a. dne 15. 4. 2012 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 332,93 Kč na jistinu úvěru a v částce 312,07 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - b. dne 15. 5. 2012 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 337,55 Kč na jistinu úvěru a v částce 307,45 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - c. dne 15. 6. 2012 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 342,23 Kč na jistinu úvěru a v částce 302,77 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - d. dne 15. 7. 2012 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 346,98 Kč na jistinu úvěru a v částce 298,02 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - e. dne 15. 8. 2012 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 351,79 Kč na jistinu úvěru a v částce 293,21 Kč na smluvní úrok z úvěru,



- f. dne 15. 9. 2012 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 356,67 Kč na jistinu úvěru a v částce 288,33 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - g. dne 15. 10. 2012 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 361,62 Kč na jistinu úvěru a v částce 283,38 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - h. dne 15. 11. 2012 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 366,64 Kč na jistinu úvěru a v částce 278,36 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - i. dne 15. 12. 2012 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 371,72 Kč na jistinu úvěru a v částce 273,28 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - j. dne 15. 1. 2013 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 376,88 Kč na jistinu úvěru a v částce 268,12 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - k. dne 15. 2. 2013 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 382,11 Kč na jistinu úvěru a v částce 262,89 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - l. dne 15. 3. 2013 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 387,41 Kč na jistinu úvěru a v částce 257,59 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - m. dne 15. 4. 2013 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 392,79 Kč na jistinu úvěru a v částce 252,21 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - n. dne 15. 5. 2013 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 398,23 Kč na jistinu úvěru a v částce 246,77 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - o. dne 15. 6. 2013 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 403,76 Kč na jistinu úvěru a v částce 241,24 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - p. dne 15. 7. 2013 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 409,36 Kč na jistinu úvěru a v částce 235,64 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - q. dne 15. 8. 2013 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 415,04 Kč na jistinu úvěru a v částce 229,96 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - r. dne 15. 9. 2013 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 420,80 Kč na jistinu úvěru a v částce 224,20 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - s. dne 15. 10. 2013 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 426,63 Kč na jistinu úvěru a v částce 218,37 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - t. dne 15. 11. 2013 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 432,55 Kč na jistinu úvěru a v částce 212,45 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - u. dne 15. 12. 2013 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 438,55 Kč na jistinu úvěru a v částce 206,45 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - v. dne 15. 1. 2014 částku ve výši 645 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 444,64 Kč na jistinu úvěru a v částce 200,36 Kč na smluvní úrok z úvěru,
  - w. dne 15. 2. 2014 částku ve výši 14.332 Kč, kterou Instituce zaúčtovala v částce 13.998,12 Kč na nesplacenou jistinu úvěru, v částce 193,88 Kč na smluvní úrok z úvěru a v částce 140 Kč jako poplatek za předčasné splacení úvěru,
  - x. dne 21. 2. 2014 částku ve výši 100 Kč, kterou Instituce zaúčtovala jako poplatek za „vrácení přeplatku“.
- d) ve Výzvě k nápravě, která byla Instituci doručena nejpozději dne 5. 10. 2016, kdy Instituce na Výzvu k nápravě v Odpovědi na Výzvu k nápravě výslovně reagovala, Navrhovatel vyzval Instituci k vydání bezdůvodného obohacení, představujícího „úroky a další platby bez jakéhokoli právního důvodu“ zaplacené v souvislosti se Smlouvou o úvěru, ve lhůtě „do 14 dnů ode dne obdržení této výzvy“, Instituce tedy měla bezdůvodné obohacení Navrhovateli vydat do 19. 10. 2016 a do prodlení s jeho vydáním se dostala 20. 10. 2016;
- e) Instituce dne 8. 12. 2016, č. j. FA/29279/2016, vznesla v řízení před finančním arbitrem námitku promlčení nároků Navrhovatele uplatněných v řízení před finančním arbitrem;
- f) Instituce poukázala Navrhovateli dne 28. 3. 2018 částku ve výši 4.510 Kč, kterou Navrhovatel dne 3. 4. 2018 přijal.



## 7.2. Rozhodná právní úprava

Navrhovatel a InSTITUTE uzavřeli Smlouvu o úvěru za účinnosti obchodního zákoníku a zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „starý občanský zákoník“); současně jako spotřebitelskou smlouvu v režimu zákona o spotřebitelském úvěru.

Smlouva o úvěru jako smluvní typ je ve smyslu § 261 odst. 3 písm. d) obchodního zákoníku tzv. absolutním obchodem, který se bez ohledu na povahu jeho účastníků řídí vždy obchodním zákoníkem. Tím však není dotčeno subsidiární použití úpravy starého občanského zákoníku v otázkách, které obchodní zákoník neupravuje, a to na základě výslovného zmocnění obsaženého v § 1 odst. 2 obchodního zákoníku.

Smlouva o úvěru je současně smlouvou spotřebitelskou podle hlavy páté části první starého občanského zákoníku, když na jedné straně stojí InSTITUTE jako osoba, která při uzavírání a plnění Smlouvy o úvěru jedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti, a na straně druhé Navrhovatel jako spotřebitel, tedy fyzická osoba, která při uzavírání a plnění Smlouvy o úvěru nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.

Proto je na místě použít § 262 odst. 4 obchodního zákoníku, že *„ustanovení občanského zákoníku nebo zvláštních právních předpisů o spotřebitelských smlouvách, adhezních smlouvách, zneužívajících klauzulích a jiná ustanovení směřující k ochraně spotřebitele je však třeba použít vždy, je-li to ve prospěch smluvní strany, která není podnikatelem. Smluvní strana, která není podnikatelem, nese odpovědnost za porušení povinností z těchto vztahů podle občanského zákoníku a na její společné závazky se použijí ustanovení občanského zákoníku“*.

Podle § 3028 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nový občanský zákoník“), který s účinností od 1. 1. 2014 nahradil obchodní zákoník i starý občanský zákoník, platí, že se novým občanským zákoníkem *„řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti“*, přičemž podle odstavce 3 se právní poměry, na které se nevztahuje odstavec druhý (práva osobní, rodinná a věcná) a *„vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona“* řídí dosavadními právními předpisy, tedy obchodním zákoníkem a starým občanským zákoníkem.

S účinností od 1. 12. 2016 nahradil zákon o spotřebitelském úvěru zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen „nový zákon o spotřebitelském úvěru“). Podle § 164 nového zákona o spotřebitelském úvěru platí, že *„[n]ení-li dále stanoveno jinak řídí se práva a povinnosti ze smlouvy o spotřebitelském úvěru uzavřené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dosavadními právními předpisy.“*

Protože Smlouvu o úvěru uzavřeli Navrhovatel a InSTITUTE před účinností nového zákona o spotřebitelském úvěru, řídí se práva a povinnosti z ní vyplývající výhradně zákonem o spotřebitelském úvěru a v otázkách, které zákon o spotřebitelském úvěru neupravuje, příslušnými ustanoveními obchodního a starého občanského zákoníku.

Výši úroků z prodlení stanoví nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích, ve znění účinném do 31. 12. 2017 (dále jen „nařízení vlády č. 351/2013 Sb.“), tj. ve znění účinném k 20. 10. 2016, tj. k prvnímu dni prodlení InSTITUTE s vydáním bezdůvodného obohacení,



podle kterého se výše úroků z prodlení určí podle § 19 odst. 1 nařízení vlády č. 351/2013 Sb., které stanoví, že „[v]ýše úroku z prodlení, k němuž došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto nařízení, se řídí nařízením vlády č. 142/1994 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto nařízení“.

### 7.3. *Nárok na vydání bezdůvodného obohacení přijetím plnění na základě neplatné Smlouvy o úvěru a na úroky z prodlení z bezdůvodného obohacení*

Podle § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve znění účinném ke dni uzavření Smlouvy o úvěru platí, že „[v]ěřitel před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, či změnou takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru, je povinen s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, a to na základě dostatečných informací získaných i od spotřebitele, a je-li to nezbytné, nahlédnutím do databází umožňujících posouzení úvěruschopnosti spotřebitele“.

Novela zákona o spotřebitelském úvěru provedená zákonem č. 43/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů (dále jen „Novela“), která s porušením povinnosti stanovené v § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru explicitně spojuje neplatnost smlouvy o spotřebitelském úvěru, nabytá účinnosti až po uzavření Smlouvy o úvěru.

Finanční arbitr však již v řízení vedeném pod sp. zn. 501/SU/2013 v nálezu ze dne 18. 3. 2015, evid. č. FA/2830/2015, potvrzeném rozhodnutím o námitkách ze dne 9. 6. 2015, evid. č. FA/6273/2015, přičemž o žalobě směřující proti tomuto rozhodnutí rozhodl Okresní soud ve Vsetíně rozsudkem ze dne 3. 5. 2016, č. j. 17 C 70/2015-56, kterým žalobu zamítl, a který byl potvrzen rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 6. 2017, č. j. 8 Co 88/2017-97, dovodil, že následkem porušení povinnosti vyplývající z § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve znění účinném před Novelou, posoudit před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru úvěruschopnost spotřebitele s odbornou péčí, je absolutní neplatnost takové smlouvy ve smyslu § 39 starého občanského zákoníku, podle kterého „[n]eplatný je právní úkon, který svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přičí dobrým mravům“.

Absolutní neplatnost nastává přímo ze zákona a znamená neplatnost právního úkonu od samého počátku, na právní úkon se tedy hledí jakoby nikdy nevznikl a účastníkům z tohoto právního vztahu nevznikají žádná práva ani povinnosti (srov. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 3. 10. 2013, sp. zn. 28 Cdo 2221/2013).

Bezodůvodným obohacením se ve smyslu § 451 odst. 2 starého občanského zákoníku mimo jiné rozumí majetkový prospěch získaný „plněním z neplatného právního úkonu“. Podle § 451 odst. 1 starého občanského zákoníku platí, že „[k]do se na úkor jiného bezdůvodně obohatí, musí obohacení vydat“. Podle § 457 starého občanského zákoníku pak platí, že „[j]e-li smlouva neplatná nebo byla-li zrušena, je každý z účastníků povinen vrátit druhému vše, co podle ní dostal“.

Ze shromážděných podkladů, jakož i ze shodných tvrzení účastníků řízení, finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel zaplatil Instituci v souvislosti se Smlouvou o úvěru nad rámec jistiny úvěru celkem 6.127 Kč (28.622 Kč – 22.495 Kč). V případě, že by finanční arbitr posoudil Smlouvou o úvěru jako neplatnou, a nárok Navrhovatele na vydání bezdůvodného obohacení by zároveň nebyl promlčen, musela by Instituce vrátit Navrhovateli částku 6.127 Kč.

Podle § 517 odst. 2 starého občanského zákoníku platí, že „[j]de-li o prodlení s plněním peněžitého dluhu, má věřitel právo požadovat od dlužníka vedle plnění úroky z prodlení,



*není-li podle tohoto zákona povinen platit poplatek z prodlení; výši úroků z prodlení a poplatku z prodlení stanoví prováděcí předpis“.*

Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 29. 3. 2001, sp. zn. 25 Cdo 2895/99, na jisto postavil, že *„[m]á-li být bezdůvodné obohacení vydáno v penězích a nesplní-li dlužník svoji platební povinnost včas, má věřitel právo požadovat též úroky z prodlení“*. Nárok na úrok z prodlení tedy vznikne i v případě prodlení s vydáním bezdůvodného obohacení.

Jelikož pro případ bezdůvodného obohacení není v zákoně stanovena splatnost závazku dlužníka (v tomto případě Instituce) k jeho vydání, a podle § 563 starého občanského zákoníku *„[n]ení-li doba splnění dohodnuta, stanovena právním předpisem nebo určena v rozhodnutí, je dlužník povinen splnit dluh prvního dne poté, kdy byl o plnění věřitelem požádán“*, je splatnost bezdůvodného obohacení vázána na výzvu Navrhovatele k jeho plnění.

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel vyzval Instituci k vydání bezdůvodného obohacení, představujícího *„úroky a další platby bez jakéhokoli právního důvodu“* zaplacené v souvislosti se Smlouvou o úvěru, ve Výzvě k nápravě, kterou Instituce obdržela nejpozději dne 5. 10. 2016, a požádal ji o vydání bezdůvodného obohacení *„do 14 dnů ode dne obdržení této výzvy“*. Instituce tedy měla podle § 563 starého občanského zákoníku bezdůvodné obohacení Navrhovateli vydat do 19. 10. 2016 a do prodlení s jeho vydáním se dostala dne 20. 10. 2016.

Výši úroků z prodlení stanoví nařízení vlády č. 351/2013 Sb. v § 2, podle kterého *„[v]ýše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o 8 procentních bodů“*.

Repo sazba vyhlášená Českou národní bankou ke dni 1. 7. 2016 činila 0,05 % p. a. (zdroj: [https://www.cnb.cz/cs/faq/jak\\_se\\_vyvijela\\_dvoutydeni\\_repo\\_sazba\\_cnb.html](https://www.cnb.cz/cs/faq/jak_se_vyvijela_dvoutydeni_repo_sazba_cnb.html)).

Navrhovatel by tedy měl v případě plného úspěchu ve sporu nárok na úrok z prodlení z částky 6.127 Kč ve výši 8,05 % p. a. od 20. 10. 2016 do zaplacení.

### *7.3.1. Částečná bezpředmětnost návrhu na zahájení řízení*

Z Dokladu o zaplacení částky 4.510 Kč a z Dodejky finanční arbitr zjistil, že Instituce v průběhu řízení před finančním arbitrem uhradila Navrhovateli částky 4.042 Kč a 468 Kč, které označila jako úroky z úvěru a poplatky zaplacené Navrhovatelem v souvislosti se Smlouvou o úvěru v období ode dne 17. 10. 2012 spolu s úroky z prodlení z této částky za období ode dne 20. 10. 2016 do dne 29. 3. 2018.

Podle § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu platí, že *„[ř]ízení o žádosti správní orgán zastaví usnesením, jestliže žádost se stala zjevně bezpředmětnou“*. V případě zjevně bezpředmětného návrhu tedy finanční arbitr nerozhoduje ve věci, ale řízení zastaví (k tomu srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2010, sp. zn. 5 As 62/2009).

Ze shromážděných podkladů, jakož i ze shodných tvrzení účastníků řízení, finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel zaplatil Instituci v souvislosti se Smlouvou o úvěru v období ode dne 17. 10. 2012 do úplného splacení úvěru na úrocích celkem 3.801,77 Kč a na poplatcích celkem 240 Kč, celkem 4.041,77 Kč.

Zaplacením částky 4.042 Kč tak odpadl předmět řízení o nároku Navrhovatele na vrácení smluvních úroků a poplatků zaplacených Instituci v souvislosti se Smlouvou o úvěru v období od 17. 10. 2012 do úplného splacení úvěru.





Úrok z prodlení z částky 4.041,77 Kč (3.801,77 Kč + 240 Kč) za období od 20. 10. 2016 do zaplacení, tj. do 29. 3. 2018, ve výši 8,05 % p. a. činí podle výpočtu finančního arbitra 468 Kč.

Zaplacením částky 468 Kč tedy odpadl předmět řízení o nároku Navrhovatele na zaplacení úroků z prodlení z částky 4.041,77 Kč.

Mezi Navrhovatelem a Institucí tak v rozsahu nároku Navrhovatele na vydání bezdůvodného obohacení, ke kterému došlo v období ode dne 17. 10. 2012 do 21. 2. 2014, tedy do data úplného splacení úvěru ze Smlouvy o úvěru a na úroky z prodlení z této částky za období od 20. 10. 2016 do zaplacení, odpadl spor, který byl předmětem řízení, finanční arbitr proto považuje řízení v této části za bezpředmětné.

### 7.3.2. Promlčení nároků Navrhovatele

Podle § 387 odst. 2 obchodního zákoníku platí, že „*[p]romlčení podléhají všechna práva ze závazkových vztahů s výjimkou práva vypovědět smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou*“. Podle § 388 odst. 1 obchodního zákoníku platí, že „*[p]romlčením právo na plnění povinností druhé strany nezaniká, nemůže však být přiznáno nebo uznáno soudem, jestliže povinná osoba namítne promlčení po uplynutí promlčecí doby*“.

Důsledkem namítaného neposouzení úvěruschopnosti Navrhovatele je podle § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s § 39 starého občanského zákoníku absolutní neplatnost smlouvy, právo na určení absolutní neplatnosti úvěrové smlouvy se tedy nepromlčuje, protože nejde o právo ze závazkového vztahu, jak ostatně dovodil i Nejvyšší soud České republiky v rozhodnutí ze dne 11. 6. 2009, sp. zn. 25 Cdo 5020/2008, podle kterého „*[p]rávo dovolat se absolutní neplatnosti právního úkonu nepodléhá promlčení*“.

Promlčuje se však právo na vydání bezdůvodného obohacení na základě neplatné smlouvy a právo na zaplacení úroků z prodlení z bezdůvodného obohacení.

Finanční arbitr proto posuzoval, zda je nárok Navrhovatele na vydání bezdůvodného obohacení, vzniklého plněním Navrhovatele v souvislosti se Smlouvou o úvěru Institucí promlčený, protože pokud by byl (i oprávněný) nárok Navrhovatele promlčený, nemohl by ho finanční arbitr Navrhovateli přiznat.

Podle § 397 obchodního zákoníku tedy platí, že „*[n]estano-ví-li zákon pro jednotlivá práva jinak, činí promlčecí doba čtyři roky*“. Podle § 394 odst. 2 obchodního zákoníku platí, že „*[u] práva na vrácení plnění uskutečněného podle neplatné smlouvy počíná promlčecí doba běžet ode dne, kdy k plnění došlo*“.

Právo na vydání bezdůvodného obohacení z potenciálně neplatné Smlouvy o úvěru se tedy promlčuje ve čtyřleté promlčecí době, která počíná běžet dnem, kdy Instituce plnění přijala, tedy dnem, kdy od Navrhovatele přijala jednotlivé splátky Smlouvy o úvěru.

Finanční arbitr v této souvislosti odkazuje i na závěry Nejvyššího soudu České republiky v rozhodnutí ze dne 4. 5. 2016, sp. zn. 28 Cdo 4996/2015, a ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 29 Odo 813/2001, že „*[v]ztah z bezdůvodného obohacení získaného přijetím plnění z neplatné smlouvy o úvěru (§ 497 a násl. obch. zák.) je obchodním závazkovým vztahem; právo na vydání tohoto bezdůvodného obohacení se promlčuje ve čtyřleté promlčecí době podle ustanovení § 397 obch. zák.*“, a na závěry téhož soudu v rozhodnutí ze dne 9. 10. 2013, sp. zn. 28 Cdo 2083/2013, že počátek běhu promlčecí doby u bezdůvodného obohacení vzniklého plněním z neplatné obchodněprávní smlouvy se řídí úpravou v § 394 odst. 2 obchodního zákoníku.

Ze shromážděných podkladů, jakož i ze shodných tvrzení stran sporu, finanční arbitr zjistil, že Instituce od Navrhovatele přijala finanční prostředky, které zúčtovala na úhradu jeho



závazků ze Smlouvy o úvěru, v období od 15. 4. 2012 do 21. 2. 2014, kdy Navrhovatel úvěr předčasně splatil.

Podle § 8 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi platí, že podání návrhu na zahájení řízení před finančním arbitrem „*má na promlčení a prekluzi tytéž právní účinky, jako kdyby byla v téže věci podána žaloba u soudu*“, přičemž podle § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 44 odst. 1 správního řádu je řízení před finančním arbitrem zahájeno dnem, kdy návrh finančnímu arbitrovi došel.

Finanční arbitr obdržel návrh Navrhovatele na zahájení řízení dne 17. 10. 2016, od okamžiku dojití návrhu tedy přestala běžet promlčecí doba práva na vydání bezdůvodného obohacení ze Smlouvy o úvěru.

Právo Navrhovatele požadovat vydání bezdůvodného obohacení, které měla Instituce obdržet na úkor Navrhovatele přede dnem 17. 10. 2012, je tedy promlčené a finanční arbitr i v případě, že by zjistil, že Instituce svoji povinnost posoudit úvěruschopnost Navrhovatele s odbornou péčí před uzavřením Smlouvy o úvěru nesplnila a že Smlouva o úvěru je tak neplatná, nemohl by v tomto rozsahu návrhu Navrhovatele vyhovět.

Z Tabulky umoření finanční arbitr zjistil, že z plateb přijatých od Navrhovatele v období od 15. 4. 2012 do 15. 10. 2012 zúčtovala Instituce na smluvní úrok z úvěru celkem 2.085,23 Kč, a žádné poplatky ani jiné platby v předmětném období Navrhovateli neúčtovala.

Úroky z prodlení jsou podle § 121 odst. 3 starého občanského zákoníku příslušenstvím pohledávky.

Nejvyšší soud České republiky v rozhodnutí ze dne 30. 8. 2011, sp. zn. 32 Cdo 3304/2009, dovodil, že se účinek promlčení pohledávky projeví i vůči jejímu příslušenství jako vedlejšímu (akcesorickému) závazkovému vztahu tím způsobem, že povinnost plnit úroky z prodlení se „*promlčuje spolu s promlčením jistiny*“, respektive podle rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne ze dne 26. 4. 2006, sp. zn. 32 Odo 466/2004, „*po účinném vznesení námítky promlčení nelze přiznat jistinu a úroky od okamžiku, kdy uplynula promlčecí doba ohledně práva na zaplacení jistiny*“ (srov. např. i rozhodnutí ze dne 11. 12. 2007, sp. zn. 21 Cdo 761/2007).

Právo na zaplacení úroků z prodlení z bezdůvodného obohacení se tedy promlčuje zároveň s promlčením práva na vydání bezdůvodného obohacení.

Právo Navrhovatele na zaplacení úroků z prodlení z bezdůvodného obohacení, ke kterému mělo dojít před 17. 10. 2012, je tedy také promlčené.

Finanční arbitr tedy návrh Navrhovatele v části, kdy se domáhá vrácení bezdůvodného obohacení vzniklého zaplacením úroků a ostatních poplatků v souvislosti se Smlouvou o úvěru v období od 15. 4. 2012 do 15. 10. 2012 v částce 2.085,23 Kč a zaplacení úroků z prodlení z této částky za období od 20. 10. 2016 do zaplacení zamítl.

Navrhovatel by se tedy mohl v případě, že by finanční arbitr zjistil, že je Smlouva o úvěru neplatná, s úspěchem domáhat pouze vrácení plateb uskutečněných v souvislosti se Smlouvou o úvěru po dni 17. 10. 2012, a úroků z prodlení z tohoto dosud nepromlčeného bezdůvodného obohacení.

## 8. K výroku nálezu

Finanční arbitr na základě shromážděných podkladů a po jejich pečlivém právním posouzení zjistil, že námítka promlčení vznesená Institucí je v části, ve které se Navrhovatel domáhá vydání bezdůvodného obohacení vzniklého zaplacením úroků a ostatních poplatků Institucí v souvislosti se Smlouvou o úvěru v období od 15. 4. 2012 do 15. 10. 2012 v celkové výši



2.085,23 Kč, spolu s úroky z prodlení z této částky ve výši 8,05 % p. a. za období od 20. 10. 2016 do zaplacení, důvodná.

Protože InSTITUTE Navrhovatelí zaplatila částku ve výši 4.510 Kč, tedy částku, která se rovná úrokům z úvěru a poplatkům zaplaceným Navrhovatelem v souvislosti se Smlouvou o úvěru v období ode dne 17. 10. 2012 do 21. 2. 2014 spolu s úroky z prodlení z této částky za období ode dne 20. 10. 2016 do zaplacení dne 29. 3. 2018, tedy nepromlčenou část nároku Navrhovatele, čímž odpadl předmět sporu, finanční arbitr neposuzoval nárok Navrhovatele, jak ho v řízení vznesl a v této části řízení zastavil pro bezpředmětnost návrhu, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto nálezu.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto nálezu.

#### **Poučení:**

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

**Mgr. Monika Nedelková**  
finanční arbitr

Doručuje se  
Navrhovatel – do vlastních rukou zástupce na adresu ■■■  
Institute – datová schránka mtx4nhq

